

Az első pohár

Fiatalos tüzzel a szemében
az Újév most küszöbünkre lép.
Az utakra sűrű hó hull éppen
s pajkoskodó szél sodorja szét.

Köszöntünk hát vígan csengő dallal
új esztendőnk első hajnalát!
Körülüljünk a terített asztalt
mi s az Újév — mint két jó barát.

A kezében szízig telt pohárral
ő köszönti előbb a jövőt:
»Rátok ezán sok szép, nagy tett vár majd,
mert én teli batyuval jövők!«

S amikor a tervekről esik szó,
az ablakhoz hív és kimutat —
fehér a táj, mindenütt térdig hó:
»Be kell járnunk az összes utat!«

...Hazánk-e föld s ugyanaz a tölgyfa,
amely egykor bölcsőnk fája volt,
koronáját most is égbe fúrja...
Szent föld ez, róla, anyánk dalolt!

Békességről csacsog a folyója,
békét lehel föld, fa, épület...
Rajtad leszünk boldogok, te drága
s egy percig sem élünk nélküled!

Az Újév — új sikerek forrása,
kincseinek kútja végtelen —
mosolyt von a gyermekek arcára
s a mezőkre telt kalászt terem!

Újév! Nosza, tölts bort a pohárba!
Köszöntsük fel ezt a szép Hazát!
S népét, amely a szabad Hazára
feltűzi a béke csillagát!

Igyunk hát! A régi évnék vége,
óráítás száll a táj felett...
óráítás s poharak csengése —
ma éjszaka összecsengjenek!

GURSZKY ISTVAN

Újévi üdvözlét magyar barátainak

Írta: Anna Szaksze író, a szovjet írók II. kongresszusának küldötte

Alig néhány lap maradt már az 1954-es naptáron. Amikor az utolsó lapot is leszakítjuk, mindannyian visszagondolunk arra, mit fogadtunk meg népünknek és önmagunknak egy esztendővel ezelőtt, mikor ezt a naptárt a falra akasztottuk. Mi, írók, mindig azt reméljük, hogy ebben az évben írjuk majd meg legjobb könyvünket, hiszen mindig az a legjobb, amit még nem írtunk meg. Amikor Lettorszában néhány évvel ezelőtt Andrej Upit, a mi népi írónk 70. születésnapját ünnepeltük, akinek művei 22 vaskos kötetet tesznek ki, Upit nem akarta elfogadni gratulációinkat, azt mondta, hogy legjobb könyvét még nem írta meg. Megértettük, mennyi önbírálat, mennyi önmagával szemben való igényesség rejlik ezekben a szavakban, megértettük, hogy ha az írók nem ilyen szemmel néznek a maguk alkotó munkáját, a világkultúra sokkal szegényebb lenne, mert hiányoznának belőle a klasszikusok. Számomra és sok más szovjet író számára ez az év a mély átfordulás és ártértelezés éve volt. Júniusban tartottuk meg a lettországi szovjet írók kongresszusát. 1954 decemberében került sor Moszkvában a szovjet írók II. összszövet-ségi kongresszusára. A kongresszust nagyarányú előkészítő munka előzte meg. Viták, megbeszélések zajlottak le, a lapokban számos cikk jelent meg. Nem sikerült teljesen megvalósítanom tervemet, hogy befejezem

»Szikrák az éjszakában« című regényemet, amelynek első része önálló kötetben már megjelent. Ezért az új évre meg kell ismételnem tavalyi telt ígéretemet. Ez természetesen nem valami dicső dolog és mulasztásomat nem enyhítik azok a kisebb művek, amelyeket előzetes ígéret nélkül írtam, például egy vidám egyfelvonásos gyermekeknek és néhány folyóiratoknak írott rövid elbeszélés és karcolat.

Semmi sem visz olyan közelegy néphez, mint a művészet, különösen az irodalom, amelyben világosan tükröződik az illető nép lelke. Egy jó könyv pozitív hősén keresztül az olvasó megszereti az egész népet, amelynek fiai közül ilyen hős és ilyen író támadt.

A Szovjetunióban hatalmas példányszámban jelennek meg a világ haladó íróinak legjobb alkotásai. Ezek között megbecsült helyet foglal el a klasszikus és mai magyar irodalom, amelyből a szovjet olvasók megismerték és megszerették a dolgos, életvidám magyar népet.

Kedves barátaim, azt hiszem, nem tévedek, ha úgy gondolom, hogy mindnyájunknak, íróknak és olvasóknak egyaránt legforróbb kívánságunk az új évre: a béke! A béke, alkotó munkánk, gyermekeink vidám kacagásának, ifjaink boldogságának és öregjeink nyugalmának záloga. Hogy béke lehessen, meg kell fékezni a háborút! Fékezzük hát meg a háborút!

Termelési és állattenyésztési tervünket túlteljesítjük az új évben

— Ismét elmúlt egy dolgos esztendő. Öregbebbek lettünk egy évvel, öregebb lett szövetkezetünk is. Növekedett hírneve, gyarapodott a gazdasága és mi is sokkal jobban élünk már, mint egy évvel ezelőtt — mondja Krisztina Pál elvtárs, az Alkotmány Termelőszövetkezet egyik legidősebb tagja.

Hosszan fűzi egymásba a szavakat az elmúlt évről és még az előbbiekről beszél arról, hogyan élt akkor és hogy megy a sora ma.

— Bizony én már sokféleképpen megpróbáltam az életet. Voltam summás, kocsis, napzámos, dolgoztam államigazdaságban is, de azt mondhatom most élek legjobban. Az elmúlt évi jövedelmem, ahogy kiszámoltam a duplájánál is több volt az előző évének. Sokat dolgoztam igaz, de megvolt az eredménye, amellyel, hogy éltünk a feleségemmel és ruházkodtunk is szerényen a magunk módján, egy kis családházát is tudunk venni magunknak. Nagyon bízom abban, hogy az új esztendő még sokkal

eredményesebb lesz a számomra is és az Alkotmány többi tagjának is. Az elmúlt évben még csak öt holdon volt kertészetünk, az új évben már 20 holdon folytatunk beltérjes gazdálkodást. A tiszta jövedelmünk 1954-ben még 300 ezer forint volt. Az új évre már közel 430 ezer forintot terveztünk s ahogy itt megbeszéltük a többi tagokkal a félmillió forint is meglesz, mert a kertészeti és a többi mezőgazdasági termények árát az 6-évi legalacsonyabb áraihoz számítottuk. A múlt évben még gyakran küzdöttünk munkaerő hiánnyal, de most már emiatt sem kell aggódnunk, hiszen már most több mint harminc új belépőnk van. Olyan szövetkezeti tagokkal gyarapodott az erőnk, akik szívvel-lellekkel azon lesznek, hogy termelési és állattenyésztési terveinket a legmegszébbmőnkig túlteljesítsük. Az új évben ezért harsogok majd én is és a többi tagtársaim is. Munkájukhoz a magam részéről boldog újévet, erőt, egészséget, nagyon sok sikert kívánok.

Terveink az új évre

Szeged dolgozói munkájukról, terveikről beszélnek

Az év végén, és az új év elején megemlékezünk arról, ami volt, mit magabazárt immár visszavonhatatlanul az elmúlt esztendő... Számbevesszük eredményeinket, a szorgalmas hétköznapi eredményeit.

A mi életünk már nem az álmodozásé csupán, hanem nagy tervek valóra váltásának lüktető ütemére épül. S mikor számbevesszük azt, amit elvégeztünk az elmúlt esztendőben, már a jövőt kutatja tekintetünk. Mert a tegnapi harcra épül

a jelen, az elmúlt esztendő munkájára ez az új esztendő. A dolgozó felméri keze, agya, értelme, s akarata munkálkodásának hasznát s így építi az új esztendő dolgos terveit. Életére gondolt, magáéra, családjára, s arra, mit így nevezünk: a nép — Magyarország. Munkálkodik a gondolat az esztendő végén, s belőle bontakozik a holnap, a nap sugaras jövő képe.

Ezzel a felelősségteljes gondolatral formálódtak a szegedi dolgozók jövő évi munkájának tervei.

Karácsonyi Béla egyetemi docens, országgyűlési képviselő:

A teendők önként adódnak az elmúlt esztendő gazdag tapasztalataiból

Jövő évi terveim felsorolása korántsem nehéz feladat, hiszen a teendők önként adódnak az elmúlt esztendő gazdag tapasztalataiból és még meg nem valósult sokoldalú szép kezdeményezéseiből. Mindjárt azazal kezdeném, hogy Székely Lajos barátommal együtt a Délmagyarország hasábjain letünk ígéretet arra, hogy fokozottabban kivesszük részünket a népművelőmunkából. Ennek valóra váltása még közelebb fog hozni a szegedi dolgozók ügyes-bajos dolgainak, mindennapi problémáinak megismeréséhez, — talán nem egy esetben a megoldáshoz is. Mint pedagógus, különös gonddal kívánok foglalkozni oktatásiügyi dolgozóink szakmai és szociális kérdéseivel. Fontos feladatunk az egyetemekben, a főiskolában és a helyi tudományos társaságokban, valamint az ismeretterjesztő társulatban rejli lehetőségek kibontakoztatása. — nem utolsósorban a szegedi pedagógusok szakmai továbbfejlesztésének biztosítása érdekében. Ide értendő az egyetem és a gyakorlóiskolák közti szorosabb — esetleg szervezeti — kapcsolat kiépítése is. Igen nagy jelentőségű eredmény volna, ha sikerülne a társadalmi tudományokkal foglalkozó helyi erőket és szétszórta szervezeteit összefogni, egyrészt a tudományos és ismeretterjesztő munka problémáinak, eredményeinek rendszeres megbeszélésére, másrészt egy társadalomtudományi folyóirat közösen történő kiadása érdekében.

A délföldi tudományos eredmények publikálását nagymértékben megkönnyítendő, ha a most létesülő szegedi könyvtár vállalat egy-két tudományos mű gondozását is magára venné. (Gondolok itt pl. Mészöly professzor „Nyelvtörténeli sétái”-nak régen várt kiadására.) Mint egyetemi dolgozó, továbbra is kötelességemnek tartom, hogy a két párt-végrehajtóbizottság, a tanácsulések, továbbá az Egyetemi Újság munkájában való aktív részvételével segítsen a szegedi egyetemnek és a főiskola szakmai és politikai eredményeinek továbbfejlesztését. — Az eredményes munka egyik nélkülözhetetlen előfeltétele, hogy az egyetem valóban egyetem maradjon, azaz továbbra is képes legyen a tudományok valamennyi fontos ágának nemeses oktatására, de alkotó továbbfejlesztésére is.

Fontos feladatnak tartom a közgazdasági önállóságot is. Szeged és a megyei szervek további harmonikus együttműködésének elősegítését a magam szerény lehetőségeivel is. Változatlanul vallom, hogy Csongrád megye és Szeged viszonyának — a feltétlenül helyes mellérendeltség ellenére — szorosabbnak kell lennie, mint például Csongrád és Békés megye kapcsolatának. Vannak és mindenkor lesznek olyan helyi politikai, gazdasági, kulturális problémáink, melyeket Csongrád megyének és Szegednek közösen, sőt, nem egyszer Bács-Kiskun és Békés megyével összefogva kell megoldania.

— Helyes, nevelő módszerekkel, pártunk politikájának és tudományos világnézetének magas elvi színvonalú kifejtésével fel kell lépünk a szellemi életben itt-ott megmutatkozó azon kísérletek ellen, amelyek a júniusi utat, a népfront-politikát jobboldali eltérítésekkel, a kultúrforradalmat nem is mindig jól leplezett restaurációs törekvésekkel próbálják aláaknázni, diszkreditálni.

— Mint a sportnak nem szakértője, de szerény rajongója, mindent meg szeretnék tenni megyénk és városunk élvonalbeli sportjának fejlesztése érdekében. Politikai és közigazgatási szerveink növekvő érdeklődése a biztosíték arra, hogy ez a szinte közhajnalra tekinthető törekvés eredményt fog járni.

Végül: e számos teendő ellenére is több időt szeretnék fordítani saját tudományos munkámra és fiatal tehetséges tanítványaim szakmai továbbfejlesztésének biztosítására. Ehhez nagy segítséget nyújtana, ha sikerülne az Országos Levéltár középkori oklevelesanyagát film-másolatban megkapnunk. Országos érdek is, hogy e pótolhatatlan anyag minél több példányban hozzáférhető legyen.

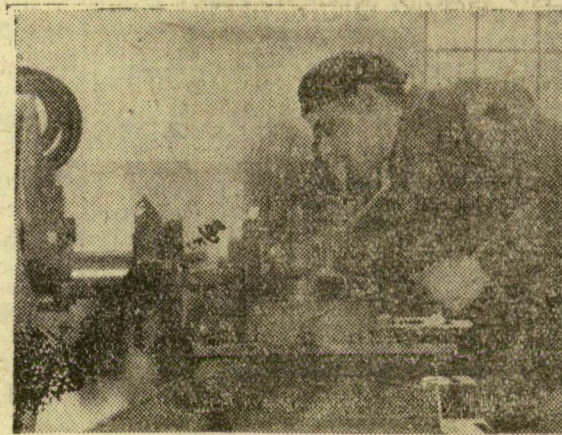
— Kérni szeretném még, hogy a képviselői munka megszervezésében (beszámolók, családlátogatások stb.) kapjunk több önállóságot és esőkként az adminisztratív túltelhetést (jelentések). Az így felszabaduló időt is egyszerű célkitűzéseink megvalósulásának elősegítésére tudnánk fordítani.

Molnár Géza esztergályos:

Jövő évi munkámmal azt szeretném elősegíteni, hogy még szebb legyen a dolgozók élete

— Mit várok az újesztendőtől?... — ismétli a kérdést Molnár Géza, a Hajójavító telep legjobb esztergályosa, s beszédét az 1954-es évvel kezdi.

— Munkánk, és ez igen jó, az 1954-es évben is akad jöcskán. Sokszor nem tudtuk melyikhez fogjunk. Mind sürgős volt. Csak a legutóbbit említem. A Tiszamenti fűrészekről ide szölkak telefonon szerdán, vállalkoztunk a dugattyú megmunkálását. „Reggel kellenek” — mondták. „Rendkívüli munka”. Ez bizony azt jelentette, ha elvállaljuk, éjszaka is kell dolgozni. Egy esztergályos társammal vállalkoztam erre a feladatra. Sikerült megcsinálni. Ez nem egyedülálló eset. Több rendkívüli munkát végeztem már ebben az évben. Jól zárult az 54-es esztendő. Ezt bátran mondhatom. Örülök nagyon, hogy a sztahanovista oklevelet megkaptam, amely jó munkám jutalma. Annak is örülök, hogy Horváth László és

Strausz János, akik gyakorló éveiket töltik a műhelyben — kezem alatt dolgoztak — most már komoly és önálló munkával is megbízhatók. Nagyon szorgalmasan tanulnak.

— A jövő év előttünk áll. Itt vannak a kotrók. Az első negyedben szeretnék »legyűrni« őket. Az új évtől sokat várunk. Reméljük,

nem kell hiába várnunk a villamosításra, ami az idén csak terv maradt. Erre nemcsak én magam várok, hanem a szerszámműhely minden dolgozója... Még egy nagy probléma van. Az esztergakések. Ebből kevés van, sokszor kölcsönadom a munkatársaimnak. Esztergakésekből szeretnék jót kapni.

— Szeretem a munkámat, a családomat mégjobban. Két kisgyermekem van. Géza az idősebb. Most 5 éves. Övőre már iskolába jár. Jól tanítom — ő is kérj — vonaltól vonalig, hogyan kell írni. Szeretném addig is, míg iskolába nem megy, írássra, olvasásra tanítani.

Jövő évi munkámmal azt szeretném elérni, hogy jobban segítsen a magam és családom életét szebbé, gondtalanabbá tenni. Tudom, 1955-ben is már több lesz az öröm, mint 1954-ben. Dolgozom is szívesen.

Fenyvesi István egyetemi tanársegéd:

Az új évben szeretnék jobban bekapcsolódni városunk kulturális életébe

— Elénk, az egyetemek oktatói és pártunk és kormányunk az oktatás minőségének emelését tűzte ki feladatul, és ezen felül azt, hogy jobban képzett szakembereket adjunk az országnak. Mostani munkánkat és jövőbeli terveinket ebből a szempontból kell mérlegelni. Mint a szovjet irodalom előadója elsősorban sokkal mélyebben, jobban elvi sikon mozgó előadásokban akarom megmutatni a szaktárgyam. Gorkij és Majakovszkij nagy irodalma fejlődésének főbb törvényszerűségeit, legfontosabb íróinak életművét. Az eddiginél nagyobb figyelmet akarok fordítani a szépirodalmi művek művészi-formai sajátosságainak elemzésére. Törekszem arra is, hogy a szovjet irodalom fejlődésének tanulmányozása elősegítse hallgatóim — a leendő

pedagógusok — tájékozódását és ítéltépeségét új magyar irodalmunk megismerésében. Egyszerűen: törekedni akarok arra, hogy minél jobban képzett szakembereket — középiskolai és orszaktanárokat — bocsáthasson egyetemünk a nép kulturális felemelkedését szolgáló oktatásiügyünk rendelkezésére.

— A tanszékünkön dolgozó irodalmár kollégáimmal együtt orosz—magyar irodalmi kapcsolatok történetének feltárásán dolgozunk. Jömagam a magyar újnyelvzett »emigráns irodalom« egyes képviselőinek (Zalka Máté stb.) életművét és a szovjet irodalommal való kapcsolatát tanulmányozom. Néhány évi idevonatkozó munkám első jelentősebb eredményeként 1955 tavaszán Leningrában jelenik meg egy nagyobb tanulmányom Zalka Mátéről. Legké-

sőbb 1955 nyarára be akarom fejezni ílyentárgyú könyvem előkészítésének munkálatait is, mely első kísérlet lesz arra, hogy a magyar olvasó elé tárja a nagy magyar szabadsághős életének és irodalmi tevékenységének rendszeres ábrázolását.

— Oktatói és tudományos jellegű munkámon kívül az új évben jobban be akarok kapcsolódni városunk szellemi életébe: főleg a nagy orosz kultúra legszebb kincseinek, valamint az orosz—magyar kulturális kapcsolatoknak az ismertetésével.

— Mindehhez természetesen, mint az életetető levezetőre, úgy van szükségünk a békére. Mi nem emberi célokat akarunk megvalósítani: a nép jólétének, műveltségének emelését, s ha kell, meg is védjük ehhez való jogunkat,